

פועלי כל הארצות התאחדו!

זוהדרן

زوهدريخ ZO HADEREKH

גיליון 27 / 10 ביולי 2024

המזח הצף בעזה
ככלי אימפריאליסטי
עמ' 5

בפתח ההסתדרות

אלפים דורשים
שביתה כללית

עמ' 10

נשות
טמרה
אומרות
די לרצח!

עמ' 3

שלדעתו יש לחוקק תקרות שכר לעובדים זרים בישראל בענפים השונים. לטענת רמי לוי, אחד הנימוקים להבאת עובדים זרים הוא הגברת המוטיבציה של העובדים הקיימים. לדבריו, הפיריון שלהם נמוך משום שאין להם תחרות. 'ברגע שאין עובדים, העובד עושה טובה שהוא עובד, ולא עושה את מה שצריך לעשות. במחלקה מסוימת שבה צריך רק 5-10 עובדים אנחנו מעסיקים 20 עובדים, כי הפיריון נמוך. זה חלק מיוקר המחיה'."

ניצן צבי כהן, "דבר", 2.7

לשכת עורכי הדין בשירות הימין

"לשכת עורכי הדין החליטה להעמיד לדין משמעתי עורך דין ערבי שמתח ביקורת על המדינה, התבטא לטובת זכויות אסירים פלסטינים וכינה את השר לביטחון לאומי איתמר בן גביר 'מחבל'. ההחלטה התקבלה בעקבות קובלנה שהגיש במרס פעיל הימין שי גליק לוועדת האתיקה של הלשכה נגד עורך הדין אמל עוראבי, פעיל ועיתונאי שבין השאר כותב טורים ב'הארץ'. גליק טען כי עוראבי התבטא בצורה בוטה, מבזה ומסיתה ויש להעמידו לדין משמעתי בגין התנהגות שאינה הולמת את המקצוע. עוד בתלונה: שיתוף פוסט של 'סקיי ניוז', עליו עוראבי הוסיף באנגלית: 'אל תפסיקו לדבר על פלסטין'. עוד התלונן גליק על שיתוף פוסט של 'כאן חדשות' שבו נאום מזכ"ל האו"ם אנטוניו גוטרש. בנאומו אמר המזכ"ל כי התקפות חמאס לא בוצעו בוואקום וכי הפלסטינים חיים תחת כיבוש מחניק. עוראבי הוסיף וכתב: 'נאום מעולה, אומר את המובן מאליו'."

חן מענית, "הארץ", 3.7

חופש ביטוי ליהודים בלבד

"מאז מתקפת 7 באוקטובר הפך חופש הביטוי בישראל לפריבילגיה ששמורה ליהודים בלבד. בחסות המלחמה מספר כתיבי האישום בגין התבטאויות זינק במאות אחוזים, כאשר מאות אזרחים ערבים נעצרו על הסתה לטרור בגין ביטויים ביקורתיים, שחלקם כלל לא מתקרבים לרף הפלילי. בחלק מהמקרים המשטרה עקפה את מנגנוני הפיקוח של הפרקליטות על חקירות רגישות כאלה'."

דניאל דולב, "שומרים", 25.6

מכתבים למערכת

גני הפועלים הוותיקים

שאפו על הכתבה המעניינת שפורסמה בגיליון "זו הדרך" האחרון (3.7) על "נקודת אור ירוקה בשכונת שפירא בדרום תל-אביב". בתנועות העובדים האירופית קיימת מסורת ארוכה של "גני פועלים" שהוקמו עוד בתחילת המאה ה-20. בסוף מלחמת העולם היו בצרפת כ-250 אלף כאלה. בצרפת אף הוקמה לפני כ-20 שנה "המועצה הארצית של גינות שיתופיות" ובה כ-135 חברים שממשיכים לעבד אדמות בערים לצריכה עצמית או קהילתית. ניתן גם להבחין בגנים כאלה בקובה ובמדינות אמריקה הלטינית שהוקמו בידי תנועות חברתיות. בארגנטינה הם מוקמים בידי ארגוני המובטלים ותוצרתם מיועדת למזונם הילדים.

יוסי ונטורה, נתניה

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל

zohaderekh@gmail.com

או לתיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

דברים בשם אומרם

נס נוסח אורית סטרוק - אסון לפלסטינים

"אורית סטרוק, שרת ההתיישבות והמשימות הלאומיות, הוקלטה במפגש שבו אמרה כי התקופה הנוכחית היא 'נס' משום שהיא מאפשרת לקדם את ההתנחלויות בדרום הר חברון. 'ככל שהמשלה הזו תחזיק מעמד, ולא ברור שהיא תחזיק מעמד, אבל אם בעזרת השם הממשל ימשך — מבחינתי זה כמו תקופה של נס. אנחנו כמו בנס, אני מרגישה כאילו אני עומדת ברמזור ואז יש אור ירוק', אמרה. ואכן, מאז הקמתה קידמה המשלה הסדרת מאחזים רבים בדרום הר חברון, אישרה להקים מאות יחידות דיור באזור וקידמה בכנסת הצעת חוק שמבקשת להכליל התנחלויות באזור זה ברשימת יישובי הנגב שזכאים להטבות'."

יעל פרידסון ויהונתן ליס, "הארץ", 8.7

שביידן יחפש נסים אצל סטרוק

"נשיא ארה"ב ג'ו ביידן התראיין ביום שישי בפעם הראשונה מאז העימות בינו לבין הנשיא לשעבר דונלד טראמפ שהתקיים בשבוע שעבר. כשנשאל בראיון לרשת איי.בי.סי. אם יפרוש מהמירוץ אם ישוכנע שלא יוכל לנצח את טראמפ, ענה ביידן: 'אפרוש מהמירוץ רק אם אלוהים יאמר לי זאת'."

ניו יורק טיימס", 6.7

הפיל והשאלה היהודית

"ח"כ לימור סון הר מלך (עוצמה יהודית) אמרה היום (שני) במהלך דיון בוועדת הבריאות של הכנסת כי יש לבדוק את הקשר בין התפרצות קדחת הנילוס בישראל לחיסוני הקורונה. 'האם במקרים החמורים, שהגיבו בצורה קשה לקדחת הנילוס, האם היו מחוסנים לקורונה? האם בדקתם את זה, הקשר של חיסוני הקורונה?'. מנהלת היחידה למחלות זיהומיות בבית החולים איכילוב, ד"ר יעל פארן, השיבה לה: 'לא בדקנו האם היו מחוסנים לקורונה, ואני חושבת שזה לא רלוונטי'. לכך השיבה סון הר מלך: 'זה מאוד רלוונטי'."

עידו אפרתי, "הארץ", 1.7

נתניהו היה לסלע קיומנו

"בשנת 1997 התראיין רה"מ בנימין נתניהו בתכנית של דן שילון, ששאל אותו כמה כהונות ראש ממשלה צריך לדעתו. 'כמה זמן אתה רוצה? 4 שנים? 8 שנים? 12 שנה או עד סוף הדורות?', שאל שילון, ונתניהו השיב מיד בנחרצות: 'יש לי תשובה חקוקה בסלע עבורך. אני הייתי אחד מאלה שיזמו ודחפו את החוק לבחירה ישירה, ביקשתי להכניס לשם סעיף ואמרתי שראש ממשלה לא יוכל לכהן יותר משתי קדנציות'."

שי גטניו, "שקוף", 1.7

רמי לוי: העובדים אשמים ביוקר המחיה

"בקפריסין עובד זר משתכר 1,200 יורו לחודש, בדובאי 400 יורו לחודש, מה ההבדל בינינו לבנינו? שאל רמי לוי בדיון שעסק בהבאת עובדים זרים לישראל לענף הקמעונאות. יו"ר ועדת העובדים הזרים ח"כ אליהו רביבו (הליכוד) השיב

נשים אמיצות בטמרה החליטו לשבור שתיקה

לכן התאספנו יחד, קיימנו ישיבה ראשונה, דיברנו על הקו המנחה של התנועה ומשמם חילקנו תפקידים תוך פחות משבוע כדי לקיים את הצעד הראשון בסדר העדיפויות: הפגנה בתוך העיר שהייתה אמורה להתקיים ביום חמישי האחרון, אבל המשטרה סירבה לאשר אותה בטענות מגוחכות.

כיכד אתן מתכננות לממש את מטרות ההתארגנות?

יצאנו לדרך בתהלוכה שהתקיימה ביום רביעי בהשתתפות מאות נשים וגברים עם משפחות שכולות, למרות כל ההפחדות וניסיונות ההשתקה. חשוב להדגיש שהתנועה עודנה בשלבי התהוות, אבל היא קמה מתוך אמונה עמוקה בתפקידן החלוצי של נשים בהתנעת שינויים חברתיים. אנחנו שואפות להפוך לגוף עם אסטרטגיה מקיפה וארוכת טווח הכוללת צעדים קונקרטיים נגד הפשיעה והאלימות בעיר. אני מאוד מקווה שנצליח לבסס מודל עבודה שאפשר לשעתק בתוך כל עיר וכפר בחברה הערבית. כדי לממש את התוכנית שנלמד ונססח יחד, אנחנו מוכנות לשלב ידיים ולשתף פעולה עם הגורמים הרלוונטיים בתוך העיר המאמינים ביכולת ובקו של התנועה, כדי להיאבק נגד האלימות והפשיעה ולהציל את כולנו ממרחץ הדמים.

מה האתגרים העומדים בפניכן?

האתגרים אינם קלים כלל וכלל, ואנחנו מודעות לכך. קודם כל, הקמנו תנועה נשית, הראינו שאנחנו קיימות ושיש לנו קול. הקמת התנועה שוברת חסמים ואת מה שנקרא "מוסכמות חברתיות". אנחנו מתעקשות להשמיע את קולנו ומסרבות להשתקה – בין אם היא חברתית-פטריארכלית או השתקה שלטונית שמלווה ברדיפה פוליטית. חשוב לציין ששני סוגי הדיכוי מזינים אחד את השני.

מה התפקיד של נשים במיגור האלימות והפשיעה?

בסוגיית האלימות והפשיעה, הנשים מודרות ממוקדי קבלת ההחלטות ומתייחסים אליהן כאל שקופות, אבל בעת הטיפול אנחנו נושאות את כל הנטל. אין מענה אמיתי לצרכים שלנו. אבל אני גם לא אתעלם מזה שאין מענה אמיתי למצוקה מצד הגורמים המוסמכים, שיש להם את כל הכלים לסיכול הפשיעה והם פשוט מתעלמים. הכל כבר נכתב בדו"ח מבקר המדינה: 50 אלף צעירים חסרי מעש שאין להם אופק ועלולים ליפול אל מלכודת הפשיעה, המספרים המטפסים של הנרצחים והנרצחות, וההשוואה הידועה בין החברה היהודית והחברה הערבית, הן במספרי הקורבנות והן בפענוחים. התוצאות הן מובהקות.

יש לנו אחריות כלפי האנשים שמסביבנו. אנחנו נלמד את הצרכים שלהם ונקשיב להם – ובמיוחד לנשים הנפגעות. אנחנו מתכננות לקיים הרצאות וסדנאות בנושא. למרות הכל, חשוב לנו להראות שיש תקווה.

האם לדעתכן יכולה לצמוח תנועת נשים ארצית

למאבק באלימות ובפשיעה?

מוקדם מדי לומר שתצמח תנועת נשים ארצית, במיוחד עם כל האתגרים מסביב. עם זאת, זו הסוגייה הבעיית ביותר בחברה הערבית ואנחנו מקבלות תמיכה גדולה גם מצד נשים מחוץ לעיר. יש בכך מסר איתן, כי אנחנו מתנגדות לניסיון לפורר ולהחליש את החברה שלנו. אנחנו מקוות שנצליח להוביל שינוי בטמרה, וכן נהווה דוגמה למאבק ללא מורא, שיכול לעודד את הנשים בכל הארץ לפעול ולהשמיע את קולן.

אורן פלד

הפגנה של תנועת 'החיים שלנו קו אדום' בטמרה, 3.7 (צילום: אמאני אבו רומי)

מתחילת השנה נרצחו לפחות 117 אנשים בחברה הערבית. זאת לאחר ששנת 2023 הייתה גם כן שנה מדממת במיוחד בה נרצחו 236 אנשים. לאחרונה, בצל התגברות התופעה ובנוכח השתיקה הרועמת של המשטרה, הקימה קבוצת נשים בטמרה התארגנות בשם "החיים שלנו קו אדום (חיאטנא ח'ט אחמר)". הקבוצה ארגנה כמה הפגנות נשים נגד הפשיעה. השבוע ראיין 'זו הדרך' את מרים אבו אלהיג'א, פעילה בתנועת הנשים.

איך נולדה ההתארגנות "החיים שלנו קו אדום"? מה

הוביל להתפתחותה בטמרה?

אנחנו חיות במציאות קשה ובסכנה קיומית. החברה הערבית נאלצת להתמודד באופן יומיומי עם מקרי רצח וירי שלא פוסקים, ואינם פוסחים על שום אדם, שכונה ובית. היוזמה "החיים שלנו הם קו אדום" נולדה בתגובה לריבוי מקרי הרצח בטמרה. היא החלה להתארגן בעקבות הרצח של רואה החשבון אחמד דיאב. אחמד נאבק על חייו שבועיים אחרי שנורה במשרדו, תוצאה של ניסיון הסחיטה האלים והנפוץ שנקרא "דמי חסות". לבסוף, למרבה הצער, הוא נקטף בדמי ימיו. הרצח של אחמד התווסף לרצח של אמיר דוואדה, ילד בן 15 שנורה לפני כארבעה חודשים בשכונה בטמרה כשהיה ליד החברים שלו.

הזעם הגדול היה ההשראה להתארגנות נשית אמיתית לקראת צעדים נוספים למאבק באלימות. אנחנו רוצות להגיד באופן ברור מול ההפקרה המכוונת מצד הממשלה והמשטרה: החיים שלנו הם קו אדום. נשים אמיצות החליטו לשבור את השתיקה, יצאו לרחוב, הכריחו את כל התושבים להשתתף והרימו קול נחרץ ונחוש נגד הפשיעה והאלימות בחברה הערבית.

איך אתן מגדירות את ההתארגנות ומה מטרותיה?

המטרה שלנו היא לפעול יחד כדי להיאבק באלימות ובפשיעה. נלמד את הנתונים ונבדוק לעומק את שורשי הבעיה בתוך טמרה במיוחד, ונגבש דרכים ופתרונות שאפשר ליישם. יהיו מטרות בטווח הקצר והארוך. אנחנו לא רוצות שהנשק ישתלט על המרחב שלנו ויכפה את עצמו יותר ויאיים על חיי כולם. צריך לקחת בחשבון שחלק מהפתרון הוא קביעת החלטה פוליטית בעניין, ועם ממשלה ימנית קיצונית כזאת קשה יותר להתמודד עם הבעיה. בכל זאת אני מקווה שנצליח להתגבר על התסכולים והמכשולים, יש אנרגיה וצריך להשקיע אותה במקומות הנכונים.

המציאות חייבה אותנו, ואני חושבת שכל אישה שהחליטה להיות חלק מהמאבק יש לה מחויבות מאוד גדולה לחברה.

נמשכים ניסיונות ההשתלטות על האקדמיה

שלה בהסכם האסוציאציה - ההסכם הכלכלי עם האיחוד האירופי, הדורש מחויבות לערכים דמוקרטיים. יצוין שוועדת החינוך של הכנסת החלה ביום שלישי (3.7) להכין לקריאה ראשונה את הצעת החוק המשלימה של ח"כ לימור סון הר מלך (עוצמה יהודית), שאושרה בקריאה טרומית, לפיה המוסדות להשכלה גבוהה יידרשו לבצע פעולות אכיפה או לסגור תאי סטודנטים. במטה האקדמיה שהוקם כדי להיאבק בהפיכה המשטרית קראו לפתוח בכל האוניברסיטאות והמכללות בשביתה נגד "הניסיון להשתלטות עוינת על ההשכלה הגבוהה".

הממשלה תקצץ בתוספות השכר של המורים והמרצים

הממשלה האריכה השבוע (7.7) את הסיוע לתושבי הדרום והצפון שפוננו בעקבות המלחמה וזאת על חשבון העובדים. לשם מימון הסיוע, מציע האוצר לבצע קיצוץ רוחבי של כ-520 מיליון שקל בכלל משרדי הממשלה ותוכניות הפיתוח - כ-1% מסך התקציבים של המשרדים. 500 מיליון שקל נוספים ייגרעו מהכספים שאמורים לקבל המורים בתכונותיהם והמרצים במכללות הציבוריות, אשר מנהלים כעת משא ומתן על חידוש ההסכמים הקיבוציים.

על פי הצעת הממשלה, הפינוי של כ-90 אלף תושבים, שאמור היה להסתיים בתחילת השבוע, יוארך עד 31 באוגוסט. בראש תוכנית הקיצוצים - 70 מיליון שקלים שייגרעו מתקציבי הפיתוח של משרד התחבורה. מעל 40 מיליון שקלים צפויים להתקזז גם מהמשרד לביטחון לאומי. התקציבים של משרדי הרווחה והחינוך צפויים להיות מקוצצים ביותר מ-100 מיליון שקלים. הכנסת, שירות התעסוקה, והמוסד לביטוח לאומי, יספגו חלק מהקיצוץ בתקציבים המנהליים שלהם. ענבל חרמוני, יו"ר איגוד העובדים הסוציאליים, הגיבה לקיצוץ בהדגישה כי הוא יביא "לפיצוץ בשירותים החברתיים שמטפלים בנזקי המלחמה". עוד אמרה: "מערכות הרווחה והבריאות בישראל מוכות, חבולות ומיובשות. וגם את המעט שנותר בהן, כדי להישאר עם הראש מעל המים ולהעניק שירות לכל מי שזקוק לכך, רוצים כעת לקצץ. האבסורד הוא שהקיצוץ נועד למתן סיוע לנפגעי המלחמה. ביד אחת לכאורה נותנים וביד השנייה מקצצים. מה עשינו בזה? יש משרדי ממשלה שאינם מטפלים בנזקי המלחמה ומהם דווקא לא מקצצים. זה לא מקובל".

במקביל, אישרה ועדת הכספים של הכנסת, לפי בקשת הממשלה, את כל העברות העודפים בהיקף מצטבר של כ-5 מיליארד שקל. לדברי הממשלה, "העודפים שהועברו הם תקציבים שכבר הוקצו למשרד ב-2023 וכבר היו התחייבויות של המשרד לגביהם - אך לא יצאו באותה שנה". חלק מהעודפים שהועברו נועדו לחיזוק הכיבוש, ההתחליות וההדתה ויפנו ליעדים כמו מורשת וזהות יהודית.

הסכום שעורר את הביקורת הציבורית הרחבה ביותר הוא 1.2 מיליארד שקל העברת עודפים למשרד ראש הממשלה, שתחת חסותו פועלים משרדי ממשלה. הסכום הגבוה ביותר בהערה זו הוא 302 מיליון שקל למשרד ההתיישבות של השרה אורית סטרוק (הציונות הדתית). הסכום הזה מיועד לגרעינים משימתיים ולגרעינים תורניים (למשל ב"פ) ולפרויקטים של התחללות שמנהלת החטיבה להתיישבות.

ועדת השרים לחקיקה החליטה בראשון (7.7) להעביר להכרעת הנהלת הקואליציה את הצעת החוק של יו"ר הקואליציה ח"כ אופיר כץ (ליכוד) להשתקת המרצים בהשכלה הגבוהה. משמעות הצעת החוק היא להעביר את ההחלטה בעניין חוק ההשתקה לפורום מפלגתי, בו שולט הימין הקיצוני, הרחק מעמדות המשפטנים המתנגדים נחרצות להצעת החוק. במקביל מקדמת ועדת החינוך של הכנסת את הצעת חוק ההפחדה, אשר תחייב מוסדות אקדמיים לסגור תאי סטודנטים ש"יביעו תמיכה בטרור". ראשי ההשכלה הגבוהה רואים בשתי הצעות החוק ניסיונות לפגוע באקדמיה ולהפוך אותה לחלק ממערכת הדיכוי של ממשלת הימין.

ועד ראשי האוניברסיטאות (ור"ה) פרסם הודעה בה נאמר: "זוהי למעשה אותה ההפיכה המשטרית מלפני ה-7 באוקטובר שמגיעה בדלת האחורית לאקדמיה - כפי שכבר הבטיחו לנו. מה לנו האקדמיה אם איננו יכולים לשלוט בה. ההחלטה להמשיך ולקדם את החוק לא יכלה להתקבל בעיתוי אומלל יותר. זאת שעה שהאוניברסיטאות בישראל נאבקות נגד גל צונאמי של חרמות אקדמיים על מרצים ומוסדות ישראלים, ושל נידויים מצד מוסדות אקדמיים בעולם", הדגישו.

"מטרת חוק ההשתקה ברורה והיא אחת: לצבוע את האקדמיה כגוף לא נאמן למדינה, לרדוף מדענים, חוקרים ומרצים במטרה להשתקם, ולהגביר את התלות של האוניברסיטאות בגורם הפוליטי, שר החינוך שהוא גם יו"ר המל"ג, שאחראי בין השאר על תקצובם", הוסיפו ראשי האוניברסיטאות. הם הדגישו כי בכוננתם לפעול בכל הכלים החוקיים על מנת לעצור את הצעות החוק הללו.

במכתב ששלחו פרקליטות ור"ה, עו"ד רחל בן ארי ועו"ד ענת לזר, ליו"ר ועדת השרים לחקיקה, שר המשפטים יריב לוין, התריעו השתיים: "מדובר בהצעה דרקונית ומקרתיסטית המהווה חלק ממסע הסתה נגד חברי סגל, וקידומה מעלה חשש של ממש להתרת דמם. היא חותרת תחת עקרונות חופש המחשבה וחופש הביטוי, ומבקשת להפוך את המוסדות להשכלה גבוהה לגורמים מרוסנים, שלוחי השלטון המהווים חלק ממערכת אכיפת החוק".

לדברי בן ארי ולזר, "הבחירה להטיל על מערכת ההשכלה הגבוהה סנקציות ייחודיות אשר יופעלו רק על החברים בה, היא חלק ממהלך רחב ומכוון שנועד להחלישה ולהביא לפיחות במעמדה". פרקליטות ור"ה מזהירות גם שפגיעה כזו עלולה לפגוע בישראל אם יפתחו דיונים על מידת העמידה

קבלו את

זו הדרך

מדי שבוע בדוא"ל

או בדואר רגיל

המעוניינים לקבל בדואר אלקטרוני, ללא תשלום, מתבקשים לשלוח

כתובת דוא"ל אל: zohaderekh@gmail.com

המעוניינים לקבל בדואר רגיל, מתבקשים לנסות את הוצאות

המשלוח באמצעות תרומה של 150 שקל בשיק לפקודת המפלגה

הקומוניסטית הישראלית, ת"ד 26205 תל-אביב 6126102

הרציף הצף: אמצעי לשליטה אימפריאלית בעזה

רקע המתקפות של החותמים המשבשות את המסחר הימי. הרציף גם עלול לשמש קו סיוע לוגיסטי קבוע לבסיס הצבאי האמריקאי בנגב, אשר הורחב לאחרונה כדי לחזק את הנוכחות האסטרטגית של ארה"ב באזור.

המגזר הפרטי בארה"ב מנצל גם הוא את ההזדמנות להרוויח מהסבל הפלסטיני בעזה. הביטוי המובהק ביותר לכך הוא הקמת החברה פוגבו (FOGBOW) בידי קבוצה של קצינים, אנשי ביון ודיפלומטים לשעבר. פוגבו אמנם הוקמה ב-2022, אך הפרויקט הראשון שלה הוא - השכרת כלי שיט לסוכנויות ממשלתיות לצורך העברת סיוע הומניטרי לעזה. בכירים בפוגבו אישרו כי בכוננתם להשתמש ברציף האמריקאי להעברת סיוע לעזה. ישנם המשערים, כי צבא ארה"ב עשוי בעתיד להעביר את השליטה ברציף לידי החברה. פוגבו אף מנהלת משא ומתן עם אנשי עסקים פלסטינים מחוץ לעזה בנושא שיתופי פעולה לאחסון וחלוקת הסיוע.

דחיקת מתחרים לשוליים

הרציף משרת לא רק אינטרסים אמריקאיים. בתקשורת הישראלית דווח במארכ 2024 כי רעיון הרציף הצף הוצע לראשונה בידי ראש הממשלה נחניהו כבר בסוף אוקטובר 2023. ממשלת ישראל דנה ברעיון דומה לפני שנים: הקמת אי מלאכותי מול חופי עזה שיאפשר העברת סיוע הומניטרי ללא שימוש במעברים יבשתיים. לכן, אין זה מפתיע שבכירים ישראלים קידמו בברכה את הרציף האמריקאי - לרבות שר הביטחון יואב גלנט שטען כי הרציף "יקדם את הפלת שלטון חמאס בעזה".

היגיון זה פועל גם נגד אונר"א - גורם נוסף אותו מבקשת ישראל לערער. ההתערבות הפתאומית של גורמים ממומנים היטב כמו המטבח העולמי המרכזי, פוגבו ו-USAID מזינה את הטענה כי אונר"א היא בת-תחליף. הדחיקה לשוליים של שחקני מפתח מאפשרת לישראל להניח את התשתית לעיצוב מחדש של עזה. מיקומו של הרציף בקצה מסדרון נצרים אינו מקרי. הצבא הישראלי החל בסלילת הכביש באוקטובר 2023 והשלימו במארכ 2024. חודשיים מאוחר יותר הוקם הרציף בנקודת הסיום של הכביש. מיקומו בקצה אזור החיץ המבחר את רצועת עזה מעיד על כוונה של הצבא הישראלי לשמש גורם מפתח בחלוקת סיוע בעזה. תפקיד זה ישמש את ישראל ככלי לשליטה ארוכת טווח.

תוכנית זו משתלבת היטב בחזון ארוך-הטווח של ישראל לרצועת עזה, הכולל סגירה מוחלטת של מעבר רפיח, חיסול פעילותה של אונר"א, ובנייה מחדש של ההנהגה והמינהל המקומיים. שיטה ידועה אחת היא העצמת חמולות מקומיות במטרה לשחזר בעזה את "אגודות הכפרים" שפעלו בגדה המערבית הכבושה בשנות ה-70. החמולות ינהלו את ענייניה הפנימיים של עזה ויחלקו סיוע הומניטרי תחת פיקוח ישראלי. לכן יש לראות ברציף מרכיב בתוכניות ארוכות הטווח של ארה"ב וישראל לעזה. סביר כי הרציף ישמש צינור חיוני להעברת סיוע לרצועה באופן העוקף כל גורם פלסטיני עצמאי. כך יאפשר הרציף לישראל לדחוק לשוליים גורמי כוח מתחרים ולבסס את מעמדה כפטרונות של האוכלוסייה העזתית. בה בעת, הוא יאפשר ארה"ב למרק את תדמיתה ולטשטש את תפקידה באסון המתחולל בעזה.

סלמאן א-זראעי ומוחמד אל-חאפי

אל-שבכה - הרשת הפלסטינית למדיניות

תרגום מאנגלית ועריכה: אסף טלגם

השבוע הודיע צבא ארצות הברית על פירוק הרציף הצף שהוקם במאי מול חוף עזה. הקמת הרציף הייתה לכאורה חלק מתגובה בינלאומית מהירה, אשר נועדה להבטיח זרימת סיוע הומניטרי לעזה. זאת על רקע האזהרות המחריפות מפני רעב ברצועה. עם זאת, מאז ראשית הפרויקט הטילו רבים ספק ביעילותו של הרציף, הזמני לכאורה, והביעו חשש מפני התוכניות האמריקאיות ארוכות הטווח עבורו. ואכן, פריקת משלוח הסיוע ההומניטרי הראשון ברציף התרחשה במקביל להרחבת המתקפה הישראלית ברפיח ולכיבוש מעבר הגבול - הפתח היחיד של תושבי עזה למצרים.

אורכו של הרציף הצף כ-550 מטר. הוא ניצב בקצה מסדרון נצרים, בו הקימה ישראל בסיסים צבאיים ולוגיסטיים במטרה להפריד בין דרום רצועת עזה לצפונה ולבסס בשטח נוכחות ישראלית ארוכת-טווח. לפי דיווחים בתקשורת, הרציף יאפשר לצבאות ארה"ב וישראל להעביר לרצועה כמות סיוע השקולה ל-90-150 משאיות ביום - כמות נמוכה בהרבה מ-500 המשאיות ביום הנדרשות לסיפוק צרכיהם הבסיסיים של הפלסטינים, לפי נתוני האו"ם. יש לציין כי מאז השקת הרציף ועד לפרסום המאמר (26.6), הועבר דרכו סיוע בכמות השקולה ל-250 משאיות בלבד.

משלוחי סיוע הומניטרי שאושרו בידי ישראל אמורים להגיע מקפריסין לרציף, שם יפורקו ויאוחסנו בידי ארגוני סיוע בינלאומיים לפני חלוקתם לאזרחים בעזה. הממשל האמריקאי הדגיש שוב ושוב, כי חייליו האחראים לתפעול הרציף לא ידרכו על אדמת עזה, אלא יסיפו להתגורר בספינות אמריקאיות העוגנות במרחק קילומטרים מהחוף.

עלות ההקמה והתפעול של הרציף נאמדה ב-230 מיליון דולר, אך היא צפויה להאמיר בשל תקלות חוזרות ונשנות. יתר על כן, בעוד שסוכנות הסיוע הבינלאומי של ארה"ב (USAID), תוכנית המזון העולמית וארגונים בינלאומיים נוספים משתפים פעולה עם צבא ארה"ב בהגשת סיוע דרך הרציף, אונר"א מודרת ממנו - ניסיון ברור מצד ארה"ב לדחוק את סוכנות האו"ם לשוליים.

מצרים הביעה דאגה נוכח התוכניות להעברת סיוע באמצעות הרציף במקום במעבר היבשתי. עם זאת, האיחוד האירופי, איחוד האמירויות ומדינות נוספות בירכו על הפרויקט והביעו רצון לקחת בו חלק. הרציף האמריקאי פועל בשיתוף פעולה עם "יוזמת אמלתיאה" הקפריסאית. במסגרת יוזמה זו הוקמה בסוף 2023 ועדה אירופית רב-לאומית (הכוללת נציגים מישראל) האוספת, מאחסנת ובודקת במל רנקה סיוע הומניטרי המועבר לעזה בליווי ספינות מלחמה.

הרציף ככסות פוליטית וניצול הזדמנות

מאז ראשית המלחמה בעזה, ניצל הממשל האמריקאי מאמצי סיוע הומניטרי ככסות לסדר היום הפוליטי שלו. לדוגמא, הצנחת הסיוע הלא-יעילה בידי ארה"ב ובעלות בריתה נועדה לשנות את התפיסה הציבורית בדבר תפקידה של ארה"ב בעזה - ממחרתת מלחמה למושיעה הומניטרית. הרציף משמש להדיפת ביקורת פנימית וחיצונית על המעורבות האמריקאית בהפצצות, בהרעבה ובמניעת סיוע. ככל שהבחירות לנשיאות מתקרבות, כך מגביר ממשל בידן את מאמציו למרק את תדמיתו דרך פעולות רהב הומניטריות. בפועל, הרציף הצף משרת את המטרות הפוליטיות והצבאיות של ארה"ב באזור, ועלול להצביע על ראשיתה של נוכחות צבאית אמריקאית קבועה במזרח הים התיכון. נוכחות זו תגביר את השליטה האמריקאית במעברים הימיים, וזאת על

חופש הביטוי וההשתקה באקדמיה

הישראל. מדוע הדרישה לבדוק עובדות מוצגת לערבים אבל לא מופנית כלפי יהודים?

יש במדינה קבוצה גדולה של פשיסטים

ונסיים בשאלה: האם מול חופש הדיבור יש גם חופש השתקה? הנושא עלה לפני שנה, כאשר ח"כ שמחה רוטמן (הציונות הדתית) הזומן לפאנל באוניברסיטת תל אביב. חברי במטה המחאה החליטו שראוי להרעיש בהופעתו של רוטמן ולא לאפשר לו לדבר. אני הייתי בעמדת מיעוט. נימקתי זאת בשלושה נימוקים, אני מעוניין לחזור על אחד מהם כאן.

צריך להכיר בכך שיש במדינה קבוצה גדולה של פשיסטים. מחר אולי נארגן באוניברסיטה פאנל על יום הנכבה. האנשים האלה יגידו שהתייחסות לנכבה היא לדעתם "איום קיומי" על מדינת ישראל ויחליטו להרעיש את הפאנל. מה נוכל להגיד להם? שאין להם זכות לסתום לנו את הפה? מהרגע ששברנו את הנורמה האקדמית, זה עלול לפעול כבומרנג נגדנו.

צריך לשים סוף להרעשות האלה. מקומן אינו באקדמיה. הצורה הראויה למחות על דבריו של מישהו שלא מסכימים איתו: הפגנות מחוץ לאולם; הנפת כרזות בתוך האולם; קריאות בוז במקום מחיאות כפיים; קריאות ביניים רק במידה הנורמטיבית ולגופו של עניין. זו צריכה להיות הנורמה עבור הרצאה/כנס/סמינר/פאנל שמתנהלים במסגרת אקדמית. התנהגות מסוג אחר מצטיירת כהתנהגות של אספסוף. מצד אחד יש חופש ביטוי – לשאת דברים בפאנל; מצד שני יש חופש מחאה – להפגין, אבל בלי להחריב את הפאנל.

דורון כהן

אלימות משטרתית

ועו"ס עם מגפון

זה קרה ביום שלישי, 2 ביולי, בשעה 21:00 בלילה, בסיום הפגנה של עשרות אלפים מול הכנסת בירושלים. כ-15 שוטרים עמדו בשורה עם גדרות ומשאיות מאחוריהם וחוסמים את היציאה. הם כורזים שלא תתאפשר הערב צעדה. אז נפתח פתח צר של כשני מטרים, דרכו אמורים המפגינים לצאת מאזור ההפגנה. הצפיפות והדוחק היו בלתי-נסבלים.

בהחלטה רגעית, הפתח נסגר ולא מאפשרים יציאה. אני שם ליד אישה כבת 75 הצועקת: "אבל כרגע בעלי עבר פה. תנו לי להצטרף אליו!". בתגובה הודף אותה שוטר בברוטאליות. מסייעים בידו שוטרים נוספים שהודפים ודוחפים מפגינים שמתקרבים למקום שעד לפני רגע היה יציאה.

מצאתי עצמי בסיטואציה הזויה: אני מוקפת במפגינים, רובם בגיל 70-80, שחווים אלימות. לא יודעת אם העובדה שביום-יום אני עובדת סוציאלית לאזרחים ותיקים גרמה לי לנסות להגן עליהם. מצאתי את עצמי צועקת במגפון: "הפסיקו! אתם פוגעים באנשים מבוגרים!". מיד תלש שוטר מידי את המגפון, שבר אותו והשליכו לכביש.

המגפון שבור וקרוע, אבל עדיין צווח ונשמע למרחקים. כך בתחושת יגון גם אנחנו, פעילי המחאה, כרגע. כל יום ידיעה אחרת כמעט שוברת אותנו, כמעט קורעת אותנו. אבל אנחנו בועטים וממשיכים לזעוק, כי לא יצליחו להשתיק אותנו!

עדי רומח טרבניצקי

התחקור של נשיאות האוניברסיטאות בארה"ב בשימוע שנערך בקונגרס היה אירוע מכונן. השאלה הייתה: "האם קריאה לרצח עם של יהודים מפרה את כללי הקוד האתי של האוניברסיטה". סברתי ואני סבור גם עכשיו, שהנשיאות נתנו תשובה נכונה מבחינה משפטית. הן פשוט לא ניסחו אותה כמו שצריך. הניסוח הראוי היה צריך להיות: "גם איסור לרצח לא נכלל בקוד האתי של האוניברסיטה". איסור רצח זה חוק מדינה, וגם איסור הסתה זה חוק מדינה. הכתובת לנושאים אלה היא המשטרה ולא מוסדות האוניברסיטה. זה כמובן אינו פותר מהצורך לטפל בהיבט החינוכי להבדיל מההיבט המשמעותי. אפשר לומר לראשי המוסדות שהמקום הכי חם בגיהנום שמור למי ששותק כדי להישאר ניטרלי.

הנאמר לעיל מוביל לשאלה גדולה יותר שכל אחד מאיתנו צריך לתת עליה את הדעת: האם באקדמיה יש יותר או פחות חופש דיבור מאשר בזירה הציבורית? לדעתי התשובה לכך ברורה. אני שמח שור"ה גינו את היזמה של אגודת הסטודנטים לקדם חוק שמממשר את חופש הביטוי של המרצים. זה למעשה המשך ישיר לניסיונות של "אם תרצו" ושר החינוך קיש לקדם פרוצדורות שמטרתן מיטור מוסדי של התבטאויות סטודנטים ברשתות החברתיות.

ערכי האקדמיה כוללים חתירה לאמת, הטלת ספק והתבססות על עובדות. תארו לעצמכם שיפרסמו ברשתות שחיילי צה"ל מתעללים בשבויים. האם לא תטילו בכך ספק? האם סביר שכמה מכם יכתבו ברשתות החברתיות שאינכם מאמינים לידיעה כזו? ואם בכל זאת יתברר שהיא אירוע של התעללות – האם לא תנסו לטעון, כי מדובר בעבריינות נקודתית שאינה מקבלת גיבוי של צה"ל? אז למה כשזה הפוך אינכם מוכנים לקבל ספקנות כזו? מדוע זה נראה לכם לא לגיטימי שביומיים אחרי 7 באוקטובר, הטילו אזרחים ערכיים רבים ספק בסיפורי הזוועות? האם הטלת ספק היא סיבה טובה להפעיל אמצעים משפטיים ומשמעתיים נגד אזרחים?

פרופ' שלהוב קיבורקיאן העזה להטיל ספק

חובתנו האקדמית להטיל ספק. פרופ' נדירה שלהוב-קיבורקיאן העזה להטיל ספק בכמה מסיפורי האונס ב-7 באוקטובר שהתבססו על שמועות ולא על עדויות ממקור ראשון. בנוסף היא הביעה בפודקסט דעות פוליטיות לא נעימות. למרבה הצער, בניגוד למנסור עבאס ולפעילים של "עומדים ביחד", היא הדגישה את המפלג ולא את המאחד. אבל כל זה אינו מצדיק את ההתנפלות המכוערת שהייתה עליה. ההתעמרות בה היא כתם על החברה הישראלית.

ציינו את החובה להטיל ספק. בה בעת רבים מאיתנו מתרעמים על הכחשת השואה. הטלת ספק בהקשר זה אינה נחשבת התבטאות לגיטימית. אנו מצפים שאדם יבדוק את העובדות. יש מספיק עדויות ומספיק תיעוד. ומה לגבי 7 באוקטובר? אני מניח שיש לנו יחס דומה לנושא הזה. אני מניח שרבים מאיתנו ציפו שהחל ב-14 באוקטובר לא יהיו יותר הכחשות של הזוועות שאירעו ב-7 באוקטובר. אבל מה לגבי הפרעות המבוצעות בגדה המערבית בידי מתנחלים בחסות צה"ל, ולעיתים בהשתתפות חיילים? מדוע אנו כל כך טולרנטיים לאנשים שמעזים להכחיש את המציאות בשטחים? זה מתרחש שנתיים, כאשר עליית המדרגה אחת הייתה עם הקמת ממשלת לפיד-בנט, ועליית מדרגה נוספת עם הקמת ממשלת בן גביר. מדוע איננו מצפים מכל אדם שיבדוק את העובדות לפני שהוא מכחיש את מה שקורה בחסות הכיבוש

הרס הסביבה, יהוד המרחב ופגיעה בערים בתמ"א החדשה

תוכנית המתאר בשירות השלטון וההון

שיכולות להרשות זאת לעצמן כלכלית ושיעברו ועדת קבלה). אשר יינטשו את הערים ויחלישו אותן עוד יותר. אנשי השלטון המקומי, המייצגים את הרשויות המקומיות העירוניות, התנגדו באופן נחרץ לתיקון המוצע. הם ציינו את החשש שמעבר של אוכלוסיות "חזקות" יביא עמו גם מעבר ליישובים הכפריים של עסקים, מסחר ותעסוקה (אשר מניבים ארנונה לרשות מקומית, ומאפשרים לה לספק שירותים טובים יותר לתושבים), ובכך יחלישו את הערים. אך בצד זאת, הערים עדיין ישמשו מוקד בו תושבי המרחב הכפרי ימשיכו לצרוך שירותים ציבוריים ולהעמיס את עולם על הרשות העירונית. הדבר חמור אף יותר בערי הפריפריה המתמודדות עם מצוקה כלכלית מחריפה בזמן שהן מוקפות ביישובים "כפריים" המאיימים על עתידן. בנושא זה בולטות במיוחד תגובותיהם הביקורתיות של ראשי הערים קריית שמונה ודימונה. גם בהיבט הסביבתי יגבה המהלך מחיר כבד: תיתכן בנייה בשטחים פתוחים ברמות רגישות שונות; עלייה במספר כלי הרכב הפרטיים; והחמרת הגודש בכבישים. בהמשך, הרחבת המגורים במרחב הכפרי תגרוור אחריה הקמת כבישים והרחבתם, הקמת תשתיות חשמל, מים וביוב ועוד.

מהלך שנועד ליהוד את המרחב

התיקון המוצע ישפיע על היישובים הערביים, אך השפעות אלה תלויות בסוגם. העמותות במקום – מתכננים למען זכויות תכנון וסיכוי-אופוק שלחו הערות לתוכנית באמצעות המתכנן סזאר יהודקין. בהערות נטען שעיקר התיקון המוצע נעשה תוך הסתכלות ביישובים כפריים המייחדים את החברה היהודית. ואכן, הלכה למעשה לא נערך תהליך מחשבה שמטרתו להקל גם על מצוקת היישובים הערביים.

עוד טען יהודקין, כי השינוי בצפיפויות בהתאם לדגמי היישובים השונים יוביל למצב בו יישובים ערביים כפריים עתידים לאבד את אופיים, שכן דגמי היישוב שנקבעו לא תואמים את המציאות בחברה הערבית. ישנם יישובים ערביים כפריים שכבר כעת מספר תושביהם עולים על גודל האוכלוסייה אשר על פי התיקון לא מאפשר צפיפות באופן התואם אורח חיים כפרי. לכן עולה החשש, שהתיקון יוביל לכך שמספר גדל של יישובים בחברה הערבית ייצאו בהדרגה מהמרחב הכפרי בישראל.

זה לא מפתיע שתיקון זה מקודם דווקא בעת זו ועל אף התנגדות כה חריפה של השלטון המקומי העירוני. מתנגדים לו ראשי ערים חזקים, כולל כאלה הנמנים עם מפלגת השלטון. את השינוי מקדמים שרת ההתיישבות אורית סטרוק ושר הנגב והגליל יצחק וסרלהוף ששניהם נמנים עם מפלגות הימין הקיצוני והציונות הדתית. הם סימנו לעצמם כמטרה להמשיך בייחוד הפריפריה בישראל ובדחיקת הציבור הערבי מהמרחב. כך, בשילוב עם הגדלת מספר התושבים המירבי המאפשר סינון בוועדות קבלה, ניתן יהיה להמשיך ולהגדיל את יישובי החברה היהודית במרחב הכפרי, תוך הדחת בני החברה הערבית. אך כפי שתואר מעלה, את המחיר ישלמו רבים נוספים: תושבי הערים, בעלי הכנסה נמוכה, ולמעשה כל מי אשר לא יכול לעבור להתגורר ביישובים הכפריים – אם בשל מגבלה כלכלית או מסיבות חברתיות.

דניה ואקני

בשבועות אחרונים עוברים להם, בקול ענות חלושה, כמה תיקונים חשובים ודרמטיים לתוכנית המתאר הארצית (תמ"א) 35. לתיקונים הללו יש משמעויות רבות מבחינת צדק חלוקתי ומרחבי בישראל – הן בסוגיות של מרכז מול פריפריה, והן בסוגיות של שוויון מרחבי בין החברה היהודית לזו הערבית. תמ"א 35 היא תוכנית המתאר הארצית הבכירה בישראל. מרבית התוכניות, לכל אורך ההיררכיה התכנונית, כפופות לה. תמ"א מסדירה את היחסים המרחביים בישראל ומייצרת את הכללים שמציניים לאן יש להכווין את הפיתוח והיכן נדרש לשמר אזורים. אחד העקרונות הראשיים של תמ"א, אשר הפך לקונצנזוס בקהילת המתכננים בישראל, הוא שעיקר הפיתוח העתידי של ישראל יוכון לערים ולמקומים העירוניים. זאת על מנת לחזק את הערים והיישובים העירוניים ולאפשר את שמירתם של השטחים הפתוחים למען "הדורות הבאים". התוכנית אף הגדילה לעשות ויצרה מגבלות על מספר יחידות הדיור המתותרות בכל אחד מן היישובים הכפריים בישראל. כיום, 20 שנים לאחר אישור תמ"א, מבקש מנהל התכנון לקדם מספר תיקונים, אשר פורצים את המגבלות שהציבה התוכנית. הבולט בין השינויים הוא תיקון מספר 5 אשר אושר לאחרונה (26.6) בוועדת המשנה לנושאי תכנון עקרוניים והועבר להערות הוועדות המחוזיות והציבור.

בין יתר הדברים, מבטל התיקון את המגבלות הקיימות שיצרה תמ"א על מספר יחידות הדיור המקסימלי של היישובים הכפריים בישראל, ומייצר שיטת חישוב חדשה לצפיפות של יישובים. משמעות המהלך היא, שכמות האוכלוסייה ביישובים כפריים תוכל לגדול. מבחינת היישובים הכפריים מדובר בשינוי משמעותי, שכן הוא יאפשר צמיחה אדירה במספר התושבים – עד 5,000 תושבים, ויאפשר ליישובים מסוימים לחלוש על שטח בלתי-מוגבל.

טיעונים ריקים בדבר שיקום וחוסן

המהלך, שהוצדק בטיעונים הנוגעים בשיקום הארץ לאחר המלחמה ובהגברת החוסן הלאומי, מאפשר ליישובים הללו להקים במרחבים הלא-עירוניים עוד עשרות אלפי וילות צמודות קרקע, המיועדות לאוכלוסיות מסוימות. מרכז השלטון האזורי (הגוף המאחד את המועצות האזוריות בישראל) אף ניסח את ההחלטה כ"הכרחית לשיקום ותקומה", וציין את התפקיד החשוב של היישובים הכפריים בעיבוד השטחים החקלאיים ובשמירה על הגבולות.

הנרטיב הזה מתעלם מכך שלמרבית היישובים הכפריים אין כלל מאפיינים כפריים. החקלאות במרבית היישובים זניחה, לא קיימת או שמעולם לא הייתה. מרבית היישובים האלה הם יישובים קהילתיים, פרברים, הסוגרים את שעריהם הצהובים בפני הציבור הרחב. אלה קולטים אל שורותיהם תושבים חדשים במסגרת ועדות קבלה יישוביות – תהליך שהתרחב לאחרונה עם אישור חקיקה חדשה בנושא. בכך למעשה, יאפשר התיקון המוצע בתמ"א ליישובים לגדול, ותיקון החקיקה בעניין ועדות הקבלה יאפשר להמשיך ולסנן אוכלוסייה "לא רצויה" גם ביישובים גדולים.

החשש המרכזי בגידול של אותם פרברים, מעבר להחרפת הסגרגציה המרחבית, היא יצירה של תחרות לא הוגנת עם הערים/יישובים עירוניים. יצירת מלאי דיור נוסף ביישובים הקהילתיים ימשוך אליהם בעיקר אוכלוסיות מסוימות (אלה

השער של העיתון "הומניטה" ב-4 במאי 1936: "ניצחון! החזית העממית ניצחה!" (צילום ארכיון: הומניטה)

צרפת: שובה של החזית העממית

- 67%. הקולות החדשים הגיעו ברובם משכונות העוני, בייחוד מקרב מהגרים ובני מהגרים, מפרברי הערים הגדולות, ומבין עובדים בעלי שכר נמוך שלא נהגו להצביע בבחירות. אך הפעם, בעקבות הפעילות המשולבת של מפלגות השמאל והאיגודים המקצועיים שתמכו תמיכה מלאה בחזית השמאל, גם הם יצאו להצביע.

עם פרסום התוצאות הראשונות של הסיבוב השני, הכריז אחד מראשי החזית, ז'אן-לוק מלנשון, שעל הנשיא להטיל על השמאל להרכיב את הממשלה החדשה. בצרפת מקובל שהנשיא מטיל את הקמת הממשלה על הגוש הגדול ביותר, אולם הוא אינו מחויב לעשות זאת. עוד הדגיש מלנשון שהציבור "בחר במצע שלנו" והבטיח הורדה של גיל הפנסיה ל-60 (במקום הרפורמה הניאו-ליברלית של מקרון שהעלתה אותו ל-65); תוספת משמעותית לשכר המינימום; רפורמה שתקל על המהגרים להשתקע בצרפת; ופיקוח על המחירים של מוצרי יסוד. בערב התכנסו רבבות בכיכר הרפובליקה במרכז פריס וחגגו את ניצחון השמאל. העצרת הסתיימה בשירה של המנון מעמד הפועלים הבינלאומי, האינטרנציונל. עצרות דומות נערכו בעשרות ערים ברחבי צרפת.

הכל עובר, חביב

חבר הפרלמנט הצרפתי היוצא, מאיר חביב, איש ליכוד והימין הקיצוני, לא נבחר שוב לפרלמנט. חביב ייצג במשך 12 שנים את הצרפתים המתגוררים בישראל, ביוון, בטורקיה, באיטליה ובקפריסין. על פי "ישראל היום", חביב הגיע לכותל בירושלים ואמר: "בכיכרות צרפת חוגגים הערב עם דגלי פלסטין, ואני חושש שבקרוב מאוד תכיר צרפת במדינה פלסטינית".

חביב, המקורב לראש הממשלה ולבכירים נוספים בליכוד, הפסיד לקרולין ידען ממפלגתו של מקרון. בסיבוב הראשון זכתה ידען ב-24% מקולות הבוחרים לעומת 23% שהשיגה יעל לרר, מועמדת החזית העממית ופעילת שלום ישראלית. בעקבות המדיניות לסכל את בחירת מועמדי הימין הקיצוני, הסירה לרר את מועמדותה, ובכך תרמה לסילוק חביב מהפרלמנט.

נמרוד עובד

88 שנה לאחר הניצחון הראשון בקלפי שהושג ב-1936, שבה החזית העממית (הפעם: "החדשה") וניצחה בבחירות לאסיפה הלאומית הצרפתית שנערכו ביום ראשון (7.7). החזית, בה שותפים "צרפת המורדת", הסוציאליסטים, הירוקים והקומוניסטים, היא כעת הסיעה הגדולה בפרלמנט. המהפך קרה בסיבוב השני של הבחירות. זאת לאחר שבסיבוב הראשון הכריז הימין הקיצוני בראשות מרין לה פן שהוא נמצא "בשערי השלטון" וכי הוא עתיד להקים ממשלה חדשה. על פי התוצאות הרשמיות, זכה גוש השמאל ב-182 מושבים מתוך 577 המושבים באסיפה. בפרלמנט היוצא היו לשמאל המאוחד 151 מושבים. עוד 13 חברים באסיפה הלאומית נבחרו תחת הקטגוריה "כוחות שמאל נוספים", ורובם תומכים בחזית העממית. מפלגת "יחד" של נשיא צרפת הניאו-ליברלי עמנואל מקרון השיגה 168 מושבים - ירידה של 87 מושבים לעומת הבחירות ב-2022. הימין הקיצוני, בהובלת מפלגת האיחוד הלאומי, בהנהגת מרין לה פן וז'ורדן ברדלה, זכה ב-143 מושבים - תוספת של 54 חברי פרלמנט. מפלגת המרכז-ימין "הרפובליקנים" קיבלה 46 מושבים, ויתר המושבים התחלקו בין המפלגות הקטנות.

הלכו מבית לבית

על פי העיתון "לה מונד", התוצאה המפתיעה דחקה את הימין הקיצוני מהמקום הראשון, שחזו לו הסקרים לפני שבוע, למקום השלישי. זה קרה כתוצאה של קמפיין רב-עוצמה שנוהל בשבוע האחרון וקרא לכונן "חזית רפובליקאית" - ברית אד הוק בין המרכז לחזית השמאל במטרה להביס את הימין הגזעני. על מנת לעצור את הפשיזם, מאות מועמדים של החזית העממית, בהם קומוניסטים רבים, ושל מפלגתו של מקרון הסירו את מועמדתם לקראת הסיבוב השני במחוזות בהם הימין הקיצוני היה עלול לנצח. הם הפצירו בבחוריהם להצביע לכל מועמד שאינו נמנה עם האיחוד הלאומי.

אך על פי העיתון הקומוניסטי "הומניטה", המפתח להישג של "צרפת המורדת" היה "עבודת רגליים". פעילי החזית קראו לבחוריהם לצאת בהמוניהם ולהצביע, ועם מסר זה הלכו מבית לבית וממקום עבודה אחד למשנהו. ואכן, שיעור ההצבעה בסיבוב השני היה הגבוה ביותר מזה שלושה עשורים

עמדות צלפים על פסל החירות בניו יורק (צילום מתוך הסרט "הקרב על אמריקה")

מתאים לעידן נתניהו: דיסטופיות קולנועיות

שבמרכז פעולה – ובעולם דיסטופי, הפעולה העיקרית שבמרכז הסרטים, הכוח המניע של גיבוריהם אל מול מציאות דכאנית ואללימה היא התנגדות. כן, גם התנגדות בעידן נתניהו – מדיסטופיה לאוטופיה.

יצוין שבחמישי (11.7) בשעה 18:00 יוקרן בסינמטק ירושלים הסרט התיעודי "דגל שחור" (ישראל, 2024), העוסק בטבח כפר קאסם. באוקטובר 1956 נרצחו 47 מתושבי כפר קאסם, שחזרו מעבודתם בשדות, בידי שוטרי משמר הגבול. לאחר לחץ ציבורי כבד, הועמדו השוטרים לדין אך רבים מהם זוכו. בסרט נפרשת המציאות ההיסטורית, הפוליטית והפסיכולוגית המורכבת, שעיצבה והניעה את האירוע. בתום ההקרנה תתקיים שיחה עם הבמאית אילת הלר. זו לא-דיסטופיה ישראלית בת 68 שנה.

יוסי אבו

שבוע עשיר / עורכת לריסה ביילר

פה, פה, במדבר הזה / גילי חיימוביץ'

אל תקפה עלי, פה, פה במדבר הזה, משה
 אבל גם לא חכה לריק.
 זו הדממה בין הנביחות של הקלבות
 שנושקת.
 אל תרסן אותן, לא לרומנטיקה,
 ואפילו לא לתן, קשור גיללתו לתהלת גרם.
 תן להן פכה, לקלבות, פכר מביתות,
 להתרפק על זעם,
 לא על זה שגלך המגמגם
 אפילו לא על שלי, זעם עם שדים.
 חסרות תוחלת, לא חסרות בינה,
 משוטטות
 פי רק שיטוט חסר מטרה
 לשקט את הערצה שפגוע
 גלי הפכה
 נובחת.

הפוליטיקה, הכלכלה והמלחמה של נתניהו מתאימים במיוחד לסדרת הסרטים "דיסטופיות קולנועיות", אשר מוקרנת בימים אלה בסינמטק ירושלים. מהסרטים ניתן ללמוד שיש לאן לרדת ויש להתכונן לכך.

שני סרטים שיצאו לאחרונה - "הקרב על אמריקה" (במקור: "מלחמת אזרחים"), שיוקרן בסינמטק בחמישי ובשישי הקרובים, ו"פיוריוסה: סאגת מקס הזועם" - החזירו למסכים עלילות דיסטופיות, בייחוד אמריקאיות. אלה מאפשרות, מההיבט היצירתי, להפליג בדמיון, להציע דימויים חדשניים ולהלך על התפר שבין הרציני למבדר. אך במציאות המקומית, הצפייה בהם מנתבת את הצופה לעולמות שבין דיכאון לחשש לעתיד לקרות.

"מטרופוליס" (1927), סרטו האילם של הבימאי פריץ לאנג, אשר היה ככל הנראה הדיסטופיה הקולנועית הראשונה ובוודאי אחת החשובות שבהן, עיצב במידה רבה את הז'אנר עם דימויים עתידיניים הנראים גם היום מהממים. הסרט מיקד את הנרטיב בעיסוק בשאלות מעמדיות ופוליטיות בעולם טכנוקרטי, ובמקומו של הרגש, ובעיקר רגש האהבה, כאמצעי התנגדות ליחסי השליטה שמציע העתיד הביורוקרטי. "מטרופוליס" מספר את סיפורה של עיר ענק עתידנית הנשלטת בידי תעשיין עשיר, החי יחד עם כל שאר בעלי ההון מעל לפני האדמה. על הייצור והפעלת המכונות אחראים פועלים-עבדים המתגוררים מתחת לפני האדמה.

כיוונים דומים עולים בדיסטופיות שהוקרנו השבוע בסינמטק: "פרנהייט 451" (1965) של פרנסואה טריפו על אודות עולם ללא ספרים הנשלט בידי כת פשיסטית; "בלייד ראנר" (1982), שיוקרן בשבת 13.7, של הבמאי רידלי סקוט שבמרכזו מרד של אנדרואידים נגד מי שברא אותם; "1984" (1984) של מייקל רדפורד על החיים תחת שלטון המבקש לרצח את חופש המחשבה; "מה קרה בגאטקה" (1997) של אנדרו ניקול על מקומו של האנושי בעולם מסונזן; "לובסטר" (2016) של יורגוס לנטימוס שיוקרן בחמישי 11.7, שבדרכו שלו יצר פרודיה מהנה על כל הדיסטופיות שנעשו לפניו.

בתוכנית הסינמטק נאמר: "לאנג, טריפו, לוקאס, סקוט, רדפורד, ניקול, לנטימוס ועוד רבים אחרים – גדולי הקולנוענים פנו ליצור דיסטופיות. בדמיון פרוץ וברעיונות מבריקים, סרטים אלו מאפשרים לעצב עבור הקהל מבט שונה על המציאות שמחוץ לקולנוע, להקצין ולהזהיר מפני מגמות קיימות ומהאופן הלא תמיד חיובי שאליו הן עתידות להתדרדר. ומעבר לעיצוב, קולנוע בדרך כלל נשען על עלילה

יום שיבוש המוני ולוחמני

דוד (מיקו) צרפתי, שהיה במשך שנים רבות יו"ר ארגון עובדי חברת החשמל, הצטרף לקריאתו. עו"ס שירה שפיר רוזנברג, פעילה בעו"ס דמוקרטיה - התארגנות של עובדות סוציאליות למאבק בהפיכה המשטרית, אמרה למתכנסים: "אנו, העובדות והעובדים הסוציאליים, הרואים כל יום את הנזק הקשה שנגרם לשכבות החלשות ואיך עוד ועוד אנשים מצטרפים למעגל העוני; אנו שרואים את הנוער במצוקה, את הסובלים מהאלימות בבית וברחובות; אנו שרואים את כאב הפצועים והמשפחות השכולות; אנו שרואים את הקושי של המפונים והעקורים מבתיהם ואת הפגיעה הנפשית העצומה שגורמת המלחמה בכל שכבות האוכלוסייה מגדול ועד קטן; אנו שעובדים ללא תנאים, ללא כלים וללא תקציבים; אנו פונים למנהיגות שלנו בהסתדרות העובדים: שמרו עלינו, הכוח בידיכם. ביכולתכם להציל ולשנות. אל תחששו, אנחנו כולנו מאחורייכם ומחכים להובלה שלכם. זה הזמן לפעול".

הרגע לעבור צד

האחות חגית סלם, שהגדירה את עצמה "סוציאליסטית המאמינה בחשיבות האיגוד המקצועי", פנתה לאלפי המתכנסים ואמרה: "ממשלת הסמוטריצ'ים והבן-גבירים מדברת על כוח ועל הכבוד של מתנחלי השטחים הכבושים, לא על זכויות האזרח ועל דמוקרטיה. לא כל שכן על הבריאות הפיסית והנפשית של האזרחים. כחברת הסתדרות ותיקה, אני קוראת היום להסתדרות האחיות וליו"ר ההסתדרות: הצטרפו אלינו! בר-דוד: ביכולתך להיזכר כמציל המדינה או ששוב תישאר בעליבותך השתדלנית והפוליטית. זה הרגע לעבור צד!". בסוף נאומה ציטטה סלם מתוך המנון מעמד העובדים הבינלאומי, האינטרנציונל: "קום התנערה עם חלכה, עם עבדים ומזי רעב... עולם ישן עד היסוד נחריבה, מגב כפוף נפרוק העול". "העול הוא ביבי", ציינה.

המורה לאזרחות שחר רגב, ממובילי תנועת "מאבק החינוך", קרא להסתדרות המורים ולארגון המורים להצטרף למערכה להפלת ממשלת הימין: "לצערי הרב ארגוני המורים עסוקים בשני עניינים עיקריים – בתחזוקת מועדוני צרכנות ובשתיקה רועמת מול הממשלה ההרסנית. לפעמים מצאנו אותם נעמדים לצד הממשלה בניסיונות להשתיק מורים".

המחאות ההמוניות נגד ממשלת הימין נמשכו גם בראשון (7.7) במסגרת "יום השיבוש הלאומי" של ארגוני המחאה. רבבות הפגינו מול שער בגין בקריה בתל אביב, בכבישים ראשיים בצפון, במרכז ובדרום וברחובות הסמוכים למעונו של ראש הממשלה בנימין נתניהו בירושלים. מוקדם יותר באותו יום התכנסו אלפים מול בניין ההסתדרות בתל-אביב ודרשו מהיו"ר ארנון בר-דוד להכריז שביתה כללית.

במהלך הפגנת המשפחות בשער בגין בתל-אביב לציון 9 חודשי שבי של 120 חטופים, נכנסה עינב צנגאוקר, אמו של החטוף מתן, לכלוב ההתרומם כ-5 מטרים מעל הכביש בגשר הכניסה למחנה המטה הכללי, ועליו הכיתובים: "לא ניתן להם לטרפד" ו"עסקה תציל את המדינה". "מדינת ישראל שבויה בשבי נתניהו בזמן ש-120 חטופים וחטופות שבויים בשבי חמאס", אמרה צנגאוקר. "יש עסקה על השולחן שיכולה להציל את החטופים מהגיהנום, שיכולה להציל חיים, שיכולה להציל את כולנו. אני רוצה את מתן בבית וגורלו תלוי בגורל נתניהו. המפתחות לכלוב החטופים בידי נתניהו", הדגישה. צנגאוקר קראה לראש הממשלה להפסיק "לגרור רגליים ולטרפד עוד עסקה, נגמר להם הזמן! זו ההזדמנות של רוב מוחלט בציבור לצאת לרחובות וללחוץ על הממשלה להחזיר אלינו הביתה את כל החטופים והחטופות".

פעילי "מוקד קיסריה" הפגינו בשעות הלילה המאוחרות של יום השיבוש סמוך למעונה של משפחת נתניהו בקיסריה. "הוא שוב טרפד במכוון עסקה להשבת החטופים.", אמרו המפגינים, "האזרחים הגיעו להגיד לו בדיוק את מה שכל העולם יודע: הוא הראש, הוא אשם. הוא לא יישן בבית כשהחטופות במנהרות והוא מטרפד את העסקה", מסרו. בין המפגינים הייתה גם ד"ר יולנדה יבור, אשר מאז דצמבר נעצרה כבר 10 פעמים בקיסריה ובצומת כרכור בהפגנות נגד נתניהו ולא אחת הורחקה מהמעון.

דורשים שביתה כללית

אלפים התכנסו בשעות אחה"צ מול מטה ההסתדרות בתל-אביב. אל מקום הגיעו שתי תהלוכות שיצאו מדרך נמיר בצפון העיר וממתחם שרונה תוך קריאות: "שביתה עכשיו". בעצרת מול הבניין הריק והמבוצר, המוקף שוטרי מג"ב, נערכה עצרת בהנחיית יו"ר ארגון העיתונאים לשעבר יאיר טרז'יצקי. הוא קרא ליו"ר ההסתדרות להכריז על שביתה להגנת העובדים והמדינה מפני שלטון הימין. חבר הנהגת ההסתדרות לשעבר,

חד"ש סטודנטים ת"א

עוצרים את המלחמה!

הפגנה נגד המלחמה וההרג

יום רביעי 17.7 | 16:00 | כיכר אנטין אונ' ת"א

מק"י - מחוז ת"א-יפו

משתתף בצערם של מור, אבשלום ורעות על פטירתו של האב והסב

שרגא סטולר

zoha.org.il

זו הדרך ברשתות החברתיות

וואטסאפ

טוויטר

פייסבוק

אינסטגרם

טלגרם

